

ODE ŹRÓDŁA ZAPRASZA SZKOŁY I PRZEDSZKOLA Z TERENU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO NA WARSZTATY EKOLOGICZNE

W ROKU SZKOLNYM 2018/2019

CHCESZ, ABY DZIECI WIEDZIAŁY:

- CZYM JEST SMOG I NISKA EMISJA,
- ILE WODY POTRZEBA DO WYPRODUKOWANIA DŻINSÓW,
- DOKĄD TRAFIAJĄ NASZE ELEKTROŚMIECI,
- KTO ŻYJE W BAŁTYKU A KTO W STAWIKU,
- JAK DBAĆ O POWIETRZE I POWSTRZYMAĆ ZMIANY KLIMATU,
- CO TO JEST ŚLAD WODNY I JAK GO ZMNIEJSZYĆ?

ZAMÓW WARSZTATY O WODZIE, SMOGU I ODPADACH

Zajęcia dostosowane są do różnych grup wiekowych (przy tej samej tematyce stosowane są inne metody i inny jest zakres treści). Ze względu na formy pracy, grupy mogą liczyć maksymalnie 28-30 osób, najlepiej gdy są to zespoły klasowe. Zajęcia stacjonarne mogą odbyć się w naszym ośrodku w Łodzi przy ul. Zielonej 27 lub w Państwa szkole. Zajęcia terenowe odbywają się na wybranych terenach zielonych w pobliżu szkoły. Edukatorzy dojeżdżają na umówione zajęcia wraz z niezbędnymi materiałami.

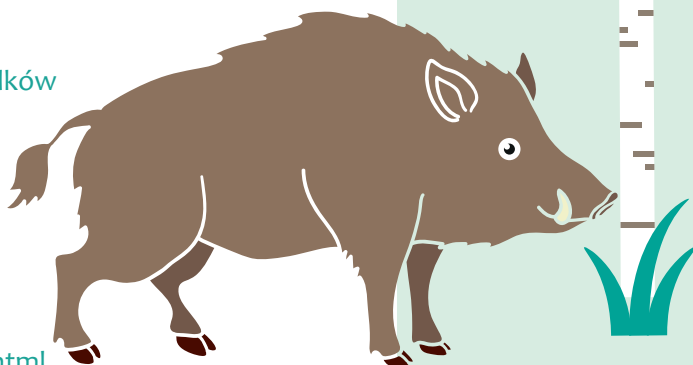
Koszt zajęć dla jednej klasy/grupy*	Łódź i aglomeracja łódzka	woj. łódzkie do 80 km od Łodzi
zajęcia stacjonarne dla szkół (90 min)	200 zł	250 zł
zajęcia stacjonarne dla przedszkoli (60 min)	180 zł	230 zł
zajęcia terenowe dla szkół (180 min)	300 zł	350 zł
zajęcia terenowe dla przedszkoli (120 min)	250 zł	300 zł

* Szkoły, które nie korzystają z zewnętrznego dofinansowania (np. z projektów WFOŚiGW lub projektów unijnych), a za zajęcia płać rodzice, mogą skorzystać z zajęć dofinansowanych ze środków naszego stowarzyszenia i zamówić warsztaty w preferencyjnej cenie 5-8 zł od osoby. Szczegóły na stronie: www.zrodla.org/edukacja/ekologiczna/

Klasy zainteresowane prosimy o kontakt pod nr 42 632 81 18, kom. 507 575 535 lub e-mail: edukacja@zrodla.org
Zapraszamy!

Na warsztaty można uzyskać dofinansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w ramach konkursu dotacyjnego pn. „Edukacja Ekologiczna w szkołach i przedszkolach na rok szkolny 2018/2019”. Wnioski można składać do 23 marca 2018r. Regulamin konkursu i wzór wniosku znajduje się na stronie: www.wfosigw.lodz.pl/aktualnosci_2/article,2087,1,1.html

WODA

NIEBIESKA PLANETA

Podczas zajęć uczniowie poznają/utrwalają podstawowe pojęcia związane z wodą oraz proporcje wody słodkiej i słonej na Ziemi; uświadamiają sobie znaczenie wody dla organizmów żywych, dla funkcjonowania ekosystemów. Wspólnie zastanowimy się, do czego zużywamy wodę w codziennym życiu oraz w jaki sposób ją zanieczyszczamy, ile wody zużywamy na co dzień i jak moglibyśmy ją oszczędzać. Odpowiemy sobie na pytania, czy wyrzucając jedzenie marnujemy wodę? czy w Polsce brakuje wody? ile pitnej wody marnujemy spłukując toaletę? czy da się przeżyć mając dziennie tylko 20 litrów wody? Zajęcia są dopasowywane do grupy wiekowej.

Grupa wiekowa: pięciolatki, zerówka, klasy I-III i IV-VIII SP, gimnazja, szkoły średnie

DALEKO OD WODY

Jesteśmy przyzwyczajeni do tego, że czysta woda jest na wyciągnięcie ręki w kranie w naszym domu. Nie wszędzie na świecie dostęp do wody jest tak prosty. Podczas zajęć przyjrzymy się jak wygląda dzień z życia dzieci z Ghany – kraju położonego w środkowej Afryce. Podczas zajęć zastanowimy się do czego potrzebna jest nam woda w codziennym życiu, ile wody zużywamy, skąd bierze się woda w naszym kranie, a skąd biorą wodę mieszkańcy terenów gdzie nie ma wodociągów. Dzieci sprawdzą ile ważą baniaki z wodą i czy ich noszenie kilka godzin dziennie jest łatwe. Podczas zajęć korzystamy z teatryku kamishibai – dzieci obejrzą i wysłuchają bajki „Po drugiej stronie gór” Anny Onichimowskiej.

Grupa wiekowa: pięciolatki, zerówka, klasy I-III i IV-VI SP

CZYSTA WODA PRAWEM CZŁOWIEKA

Obecnie wciąż ponad 800 mln ludzi na świecie nie ma dostępu do wody pitnej, choć woda jest niezbędna do przeżycia. Podczas zajęć uczniowie uświadamiają sobie, jaką rolę odgrywa woda w życiu pojedynczych ludzi oraz całej społeczności oraz jakie skutki niesie brak dostępu do czystej wody. Uczniowie porównują swoją sytuację z sytuacją rówieśnika z Afryki subsaharyjskiej a następnie w grupach analizują przyczyny i skutki dostępu do czystej wody w różnych częściach świata. Wspólnie będziemy szukać rozwiązań dla problemu dostępności wody na świecie. W czasie warsztatów będziemy rozmawiać o prawach człowieka w tym o prawie do wody, o wpływie zmian klimatu na stosunki wodne na świecie. Z najstarszymi uczniami będziemy poruszać również kwestię wpływu niedoboru wody na sytuację społeczno-polityczno-gospodarczą na świecie.

Grupa wiekowa: VII-VIII SP, gimnazja, szkoły średnie

ZANURZENI W KULTURZE

Fascynujące zajęcia artystyczne, podczas których dzieci najpierw jako odbiorcy sztuki a następnie jako twórcy zajmą się przedstawieniami wody w kulturze i zobaczą jak istotną rolę pełni woda w środowisku i życiu człowieka dawniej i dziś. Zastanowimy się w jakich bajkach, baśniach, legendach i innych utworach woda odgrywa

kluczową rolę. Będziemy słuchać wody i muzykować i bawić się dźwiękami wody. Będziemy oglądać przedstawienia wody w sztuce plastycznej i samodzielnie tworzyć prace korzystając z wody. Podczas tych zajęć można się pomóc.

Grupa wiekowa: przedszkola, zerówka, klasy I-III i IV-VI SP

WODNE EKSPERYMENTY

Czy są dzieci, które nie lubią bawić się wodą? Podczas tych zajęć zabawa i nauka stapiają się w jedno. W zależności od wieku dzieci będziemy wykonywać różnorodne eksperymenty z wodą w roli głównej.

Zajęcia realizujemy wyłącznie w naszej siedzibie w Łodzi, ul. Zielonej 27.

Grupa wiekowa: pięciolatki, zerówka, klasy I-III i IV-VI SP

KTO ODDYCHA W WODZIE

Podczas zajęć dzieci poznają zwierzęta żyjące w wodzie oraz sposoby ich przystosowania do życia w wodzie. Poznamy również zwierzęta związane z ekosystemami wodnymi. Poprzez różnorodne zabawy dzieci dowiedzą się, jakie zwierzęta można spotkać w jeziorze czy rzece, jakie nad brzegiem zbiornika, a które w oceanie czy morzu.

Grupa wiekowa: przedszkola, zerówka, klasy I-III SP

RYBI SZKIELET I ZAGROŻENIA BAŁTYKU

Bałtyk – małe, płytkie, słabo zasolone, zimne i dość brudne morze. A może fascynujące, z pięknymi plażami, bursztykami, ciekawymi zwierzętami i kojarzące się z wakacyjnym wypoczynkiem? W pierwszej części zajęć uczniowie porządkują swoją wiedzę nt. Bałtyku jego geografii, przyrody, gospodarki, stosunków politycznych, turystyki a następnie zapoznają się z zagrożeniami przyrody bałtyckiej oraz inicjatywami na rzecz jej ochrony. Tworzą notatkę wizualną korzystając z metody rybiego szkieletu. W drugiej części zajęć skoncentrujemy się na poznawaniu ssaków bałtyckich: morświna, finwala, delfina, humbaka i foki oraz zagrożeń płynących dla nich ze strony człowieka.

Grupa wiekowa: klasy IV-VIII SP, gimnazjum

WPŁYW ROLNICTWA NA WODĘ

Zajęcia składają się z dwóch części. Pierwsza poświęcona jest wpływowi rolnictwa na jakość wód na ziemi. Poprzez obrazowe doświadczenia uczniowie zobaczą, w jaki sposób dochodzi do zanieczyszczeń wód powierzchniowych nawozami, gnojówką czy ale także wyciekami z nieszczelnego szamba. Dowiadują się czym jest eutrofizacja i jak wpływa na życie w zbiornikach wodnych. Porozmawiamy o tym czy jest rolnictwo ekologiczne i jak rozpoznać produkty rolnictwa ekologicznego na sklepowej półce. W drugiej części zajęć zajmiemy się ilością zużycia wody w rolnictwie na świecie oraz koncepcją śladu wodnego. Sprawdzimy ile wody potrzeba do wyprodukowania szklanki mleka, dżinsów, hamburgera czy cytryny. Zastanowimy się, gdzie podziela się woda z Jeziora Aralskiego oraz jaki wpływ mają nasze wybory konsumenckie na sytuację w krajach Globalnego Południa.

Grupa wiekowa: VII-VIII SP, gimnazja, szkoły średnie

BŁĘDNE SIECI. PRZEŁOWIENIE ZASOBÓW RYB

Podczas tych zajęć uczniowie wezmą udział w grze symulacyjnej ukazującej konsekwencje nadmiernej eksploatacji zasobów ryb. Uczniowie poznają pojęcie „przełowienia”, zastanawiają się na czym polega „dylemat wspólnego państwa”. Dowiadują się jakie ryby dostępne w sklepach są zagrożone wyginięciem na skutek nadmiernych połowów i czym jest zrównoważona gospodarka rybną. Uświadamiają sobie jaki wpływ mają wybory konsumenckie na połowy konkretnych gatunków ryb oraz poznają certyfikat świadczący o tym, że oznaczona nim ryba pochodzi ze stabilnych i dobrze zarządzanych łowisk.

Grupa wiekowa: VII-VIII SP, gimnazja, szkoły średnie

WODNE WARSZTATY TERENOWE (180 MIN)

Zajęcia realizowane w okolicy rzeki, jeziora czy stawu. Podczas zajęć uczniowie poznają ekosystemy wodne i wodo-zależne, poznają i obserwują rośliny i zwierzęta powiązane ze środowiskiem wodnym, dowiadują się, czym jest bioindykacja, samodzielnie badają jakość wód powierzchniowych oraz wskazują ewentualne źródła zanieczyszczeń.

Grupa wiekowa: przedszkola, zerówka, klasy I-III SP, klasy IV-VII SP, gimnazja

SMOG

UWAGA, ALARM ANTYSMOGOWY

Zajęcia mają na celu zapoznanie uczniów z tematem powietrza i jego zanieczyszczeń oraz ochroną przed zanieczyszczeniami. Podczas zajęć, poprzez wykonanie prostych doświadczeń, uczniowie dowiedzą się, czym jest i jak powstaje smog.

Grupa wiekowa: zerówka, klasy I-III i IV-VIII SP, gimnazja

CIEPŁO, CIEPLEJ, GORĄCO! WPROWADZENIE DO ZMIAN KLIMATU

Zajęcia wprowadzają do zagadnień związanych ze zmianami klimatu, wyjaśniają podstawowe pojęcia i procesy. Podczas zajęć uczniowie poznają przyczyny oraz skutki zmian klimatu oraz zastanowią się nad tym, jak każdy z nas może chronić klimat.

Grupa wiekowa: klasy IV-VIII SP, gimnazja

ŚWIAT ZA 50 LAT. PROGNOZOWANE SKUTKI ZMIAN KLIMATU

Uczniowie po zajęciach potrafią wymienić przykładowe skutki zmian klimatu (topnienie lodowców, wzrost poziomu wód, wyginięcie zwierząt i roślin, zmiany w ekosystemach, zmiana stref klimatycznych, rozprzestrzenianie chorób zakaźnych, obumieranie raf koralowych, konflikty społeczne wynikające z kłęski głodu, braku dostępu do wody pitnej, anomalie pogodowe), a także wskazuje ekosystemy najbardziej narażone na skutki zmian klimatu. Zajęcia uświadamiają uczniom, że skutki zmian klimatu dotyczą w coraz większym stopniu również mieszkańców Polski.

Grupa wiekowa: klasy IV-VIII SP, gimnazja

KLIMATYCZNI – CO KAŻDY Z NAS MOŻE ZROBIĆ DLA OCHRONY KLIMATU

Warsztat ma na celu uświadomienie uczniom ich wpływu na zmiany klimatu oraz wskazanie działań na rzecz ochrony klimatu i zmotywowanie do nich. Wspólnie zastanowimy się jak nasze codzienne zachowania zmieniają klimat, w jaki sposób zmieniając swoje codzienne nawyki możemy chronić klimat. Zastanowimy się również w jaki sposób namawiać do ochrony klimatu innych.

Grupa wiekowa: klasy IV-VIII SP, gimnazja

ENERGIA ZIEMI

Podczas zajęć uporządkujemy wiedzę nt. odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii elektrycznej oraz nt. wpływu różnych sposobów produkcji energii na środowisko. Uczniowie uświadomią sobie konieczność oszczędzania energii i poznają proste sposoby, aby zużywać mniej prądu w codziennym życiu.

Grupa wiekowa: pięciolatki, zerówka, klasy I-III SP, klasy IV-VIII SP, gimnazja

OD KARETY DO RAKIETY - O ZRÓWNOWAŻONYM TRANSPORTACIE

Zajęcia poświęcone problemowi komunikacji, nadmiernego ruchu samochodowego w mieście i wynikających z tego konsekwencji dla środowiska i człowieka. Wspólnie zastanowimy się, jakie środki transportu są najbardziej ekologiczne.

Grupa wiekowa: klasy I-III SP, klasy IV-VIII SP, gimnazja

EKOLOGIA MIESZCZUCHA

Zajęcia poświęcone ekologii w codziennym życiu, w domu i w szkole. Zajęcia pozwalają uświadomić sobie ogromne znaczenia sposobu życia każdego z nas dla stanu środowiska (oszczędność wody, energii, ekologiczne zakupy, transport, odpady). Młodsze grupy wezmą udział w zabawie „ekologiczny pajaczek” a starsi uczniowie w „Światowym kongresie ekologów”.

Grupa wiekowa: klasy II-III SP, klasy IV-VIII SP

CO TO JEST POWIETRZE?

Dzięki uczestnictwu w warsztacie dzieci mogą zrozumieć, czym jest powietrze, jak ważne jest dla życia ludzi i zwierząt. Czym jest wiatr? Czy powietrze można zamknąć? Jaki ma kolor? Jaki zapach? Jaki kształt? Dzięki odpowiednio zaprojektowanym doświadczeniom i zabawom dzieci samodzielnie odpowiadać będą na wszystkie te pytania.

Grupa wiekowa: pięciolatki, zerówka

OCZYŚĆMY ATMOSFERĘ – ZAJĘCIA TERENOWE (180 MIN)

Zajęcia terenowe podczas zajęć uczniowie dowiedzą się jak mogą samodzielnie zbadać jakość powietrza w najbliższym otoczeniu oraz jak zanieczyszczenia powietrza wpływają na organizmy żywe, a także jak chronić powietrze w codziennym życiu.

Grupa wiekowa: zerówka, klasy I-III i IV-VIII SP, gimnazja

ODPADY

KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE

Podczas zajęć zastanawiamy się jak robić zakupy z głową, czyli co i jak kupować, aby nie zostać posiadaczem całej masy zbędnych, szkodliwych dla środowiska i dla zdrowia rzeczy. Uczniowie dowiedzą się na co zwracać uwagę podczas zakupów, w jakim opakowaniu najlepiej wybrać produkt; sprawdzą, z jakiej części świata pochodzi i ocenią jego wpływ na środowisko naturalne, poznają stosowane w Polsce ekoznaki. Zbadają również etyczną stronę poszczególnych wyborów konsumenckich. Na koniec uczniowie stworzą własny Kodeks Dobrych Zakupów, który pomoże utrwalić nabytą wiedzę i nie pogubić się w gąszczu zakupowych pokus.

Grupa wiekowa: klasy I-III SP, klasy IV-VIII SP, gimnazja

TY I JA W MATERIALNYM ŚWIECIE

– WIRUS MANIA POSIADANIA OGARNIA ŚWIAT

Warsztat poświęcony jest zagadnieniu odpowiedzialnej konsumpcji: podkreśla fakt, że zasoby przyrody nie są nieograniczone oraz stwarza okazję do zrewidowania własnych poglądów i przyzwyczajzeń. Zajęcia uświadamiają, jak bardzo dzisiejszy świat opanowała mania posiadania. Uczniowie stworzą test na obecność wirusa kupowania i sprawdzą, czy również są nim zainfekowani oraz postarają się wynaleźć antidotum. Zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem fińskiej metody edukacji ekologicznej Green Drama.

Grupa wiekowa: kl. VIII SP, gimnazja, szkoły średnie

ŚMIECI NIE BIORĄ SIĘ ZNIKĄD

Zajęcia ukazują problem śmieci, jako efekt nadmiernej konsumpcji oraz ukazują możliwości przeciwdziałania problemowi poprzez stosowanie zasady 3R (reduce, reuse, recycle). W przystępnej i działającej na wyobraźnię formie przedstawimy dane dotyczące ilości śmieci powstających w naszych domach.

Grupa wiekowa: klasy I-III i IV-VIII SP, gimnazja, szkoły średnie

ELEKTROGADŻETY I ELEKTROODPADY

Celem zajęć jest uświadomienie uczniom zależności globalnych na przykładzie elektroodpadów, trafiających na wysypiska śmieci w krajach Globalnego Południa. Podczas zajęć przeanalizujemy cykl życia telefonu komórkowego, sprawdzimy skąd pochodzą surowce do jego wytworzenia, zastanowimy się co dzieje się z telefonami, które przestały być modne. Obliczymy ile warte są surowce zawarte w telefonach i co zrobić z elektroodpadami.

Grupa wiekowa: klasy IV-VIII SP, gimnazja

PAKUJĘ EKOLOGICZNIE NIE TYLKO OD ŚWIĘTA – EKO TORBY

Każdy z nas chodzi na zakupy, które często kończą się przyniesieniem do domu dziesiątek jednorazowych torebek foliowych, które po chwili lądują w śmietniku. Podczas zajęć uczniowie zastanowią się w czym najlepiej przynosić zakupy ze sklepu. Porównają kilka różnych toreb po względem surowca z którego zostały zrobione,

trwałości, estetyki, wygody, ceny i wpływu na środowisko. Okazuje się, że nieodzownym elementem ekologicznych zakupów jest trwała, lekka, wielorazowa torba z tkaniny. Taką właśnie bawełnianą torbę uczniowie będą mogli pomalować według własnego pomysłu, bo rozbić jedyny w swoim rodzaju prezent dla mamy, dziadka czy przyjaciółki. Zapewniamy gładkie torby z jasnej tkaniny (3 zł/szt) i przybory do malowania.

Grupa wiekowa: pięciolatki, zerówka, klasy I-III i IV-VIII SP, gimnazja, szkoły średnie

POWRÓT PAPIERU CZYLI UŻYTECZNA MAKULATURA

W czasie warsztatów każdy uczeń sam zrobi kartkę papieru z makulatury. Uczniowie poznają cały proces czerpania papieru począwszy od podarcia makulatury, aż po wy-czerpanie papieru, który każdy zabiera ze sobą do domu. Papier na miejscu można ozdobić suszonymi roślinami, wycinankami itp. i w ten sposób stworzyć laurkę. Ponadto podczas zajęć uczniowie zapoznają się z historią papieru, metodami przetwórstwa papieru i jego rodzajami. Wspólnie zastanowimy się dlaczego i jak oszczędzać papier.

Zajęcia realizujemy wyłącznie w naszej siedzibie w Łodzi, ul. Zielonej 27.

Grupa wiekowa: pięciolatki, zerówka, klasy I-III i IV-VIII SP, gimnazja, szkoły średnie

WIĘCEJ TEMATÓW ZAJĘĆ ZNAJDZIESZ NA STRONIE:

WWW.ZRODLA.ORG/EDUKACJA/EKOLOGICZNA/

SZKOLENIA DLA NAUCZYCIELI

Zapraszamy na 3-godzinne szkolenia dla nauczycieli zaangażowanych w realizację szkolnych projektów ekologicznych. Na każdym z trzech szkoleń przedstawimy w formie warsztatowej najważniejsze aktualnie problemy związane z wodą, zanieczyszczeniami powietrza i gospodarką odpadową, zaprezentujemy przykładowe scenariusze zajęć oraz pomysły na działania jakie nauczyciele mogą podejmować wraz ze swoimi klasami/grupami.

Nauczycieli indywidualnych zapraszamy na trzy szkolenia, które odbędą się w październiku 2018 r. w Łodzi (szczegółowe terminy podamy po wakacjach)

- **WODA NAS UWODZI (OCHRONA WÓD)**
- **OCZYŚĆMY ATMOSFERĘ (ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA ORAZ ICH ODDZIAŁYWANIE NA ZDROWIE LUDZI)**
- **AKADEMIA 3R (RACJONALIZACJA GOSPODARKI ODPADAMI I ZAPOBIEGANIA ICH POWSTAWANIU).**

Koszt udziału w jednym szkoleniu wynosi 65 zł. Uczestnicy otrzymują materiały szkoleniowe i zaświadczenie o udziale w szkoleniu.

Prowadzimy również **szkolenia dla rad pedagogicznych** przedszkoli i szkół na powyższe tematy. Koszt szkolenia uzależniony jest od liczby uczestników i położenia placówki (koszty dojazdu trenerów). Zainteresowanych prosimy o kontakt pod nr 42 632 81 18, kom. 507 575 535 lub e-mail: edukacja@zrodla.org